

2013, het jaar van de Barnevelder

Vraag een willekeurige Nederlander naar een kippenras en in negen van de tien gevallen zal deze antwoorden met: 'Barnevelder!' Vaak worden er dan ook nog eens feitjes als 'dubbelgezoomd' en 'donkerbruine eieren' genoemd. Ons bekendste kippenras bestaat meer dan honderd jaar en dat was aanleiding voor drie partijen – de Nederlandse Hoenderclub, de Barnevelderclub en het Pluimveemuseum – om 2013 uit te roepen tot 'Het jaar van de Barnevelder'.

De Barnevelder geldt als grondlegger van de commerciële pluimveehouderij in Nederland. Wanneer het ras nu precies is ontstaan, is niet helemaal duidelijk, maar ruim honderd jaar geleden werden er al Barnevelders gefokt. De lokale kippen in de regio Barneveld werden in die tijd gekruist met Aziatische rassen met als resultaat een productieve kip, die flinke bruine eieren legde en bovendien in de

winter bleef doorleggen. In ieder geval werd in 1911 de Barnevelder voor het eerst gepresenteerd op de grote Landbouwtenoonstelling in Den Haag.

In de jaren twintig en dertig groeide de belangstelling voor de Barnevelder als productiekip enorm, zowel in binnen- als in buitenland. Later werd de concurrentie van andere rassen en hybriden met nog betere productie-eigenschappen steeds

Hans Krudde

Onder grote belangstelling werden samen met de wethouder de eerste Barnevelder eieren ingelegd door de kinderkippenclub

groter en maakten ook ziekten, wellicht als het gevolg van inteelt, een eind aan de roem van de Barnevelder. Tegenwoordig maken het fraaie uiterlijk met de opvallende dubbelgezoomde veren, de goede leg van mooie bruine eieren, en het rustige gedrag het ras tot een veel gevraagde hobby- en tentoonstellingskip.

Festiviteiten

Bij zo'n feestjaar als 'Het jaar van de Barnevelder' horen uiteraard tal van activiteiten. Op 23 februari was de officiële opening in het Pluimveemuseum in – uiteraard – Barneveld door de plaatselijke wethouder, de heer De Kruijf. Daarbij waren naast bestuursleden, fokkers en pers opvallend veel kinderen aanwezig. En dat had weer alles te maken met de activiteiten die grotendeels op de jeugd, en dus de toekomst, zijn gericht.

Barnevelderfokkers uit alle hoeken van het land hadden broedeieren en kippen, in de diverse kleurslagen, meegenomen naar het Pluimveemuseum. De Barnevelder kippen gaan de diverse rennen bij het museum bevolken en de eieren zullen door kinderen worden ingelegd.

De kinderkippenclub is er helemaal klaar voor

Hans Krudde

De Kinderkippenclub

Met de opening van het Barnevelderjaar werd namelijk tevens de start gegeven aan de Kinderkippenclub. Samen met de wethouder mochten twintig leden van deze club 120 Barneveldereieren inleggen in de broedmachine van het Pluimveemuseum.

Het was prachtig om te zien hoe serieus de kinderen deze taak op zich namen. En dat is niet zo verwonderlijk, want het inleggen is slechts het begin van een zeer verantwoordelijke taak die de kinderen van de Kinderkippenclub op zich hebben genomen. Begeleid door medewerkers van het Pluimveemuseum, zullen zij deze eieren en vervolgens de kuikens verzorgen om uiteindelijk deel te nemen aan de bekende kleindiertentoonstelling Gallinova in oktober. Daar zullen de keurmeesters de door de Kinderkippenclub opgefokte Barnevelders beoordelen.

Wie de jeugd heeft... ...heeft de toekomst!

Hans Krudde

Overigens zal ook Gallinova dit jaar in het teken van de Barnevelder staan met de eerste Europashow voor Barnevelders en Barnevelder krielers van fokkers uit heel Europa. Niet alleen de leden van de Kinderkippenclub wordt kennis over de Barnevelder bijgebracht, er start tevens een scholenproject waarbij middels lespakketten kinderen van basisscholen uit de omgeving kennis kunnen nemen van de geschiedenis van De Barnevelder en het belang van dit ras voor de pluimveehouderij in Nederland.

Bij beide jeugdprojecten speelt de SZH een belangrijke rol door gratis handboeken (voor de begeleiders en onderwijzers) en doeboeken (voor de kinderen) beschikbaar te stellen waarmee de kinderen op speelse wijze kennis kunnen maken met de kip.

Documentaire

Een andere activiteit in het kader van het jaar van de Barnevelder is de ontwikkeling van een documentaire over de Barnevelder door hbo-studenten.

In het Pluimveemuseum, waar te zijner tijd ook de film te zien zal zijn, worden in de schoolvakanties schilderlessen voor jong en oud gegeven met de Barnevelder als model. Met alle extra aandacht voor de Barnevelder – er is onder meer een wand te zien met daarop de geschiedenis van de Barnevelder – is het Pluimveemuseum (altijd al een leuk tijdverdrijf) nu helemaal een bezoekje waard. ●

Otto Eerelman

Otto Eerelman (1839-1926) was een Groningse kunstschilder, etser en lithograaf die vooral bekend geworden is dankzij zijn natuurgelovige schetsen en schilderijen van honden en paarden. Het bekendst werd hij vanwege zijn boek Paardenrassen uit 1893.

Onlangs werd voor het eerst een vrijwel volledig overzichtswerk in kleur uitgebracht. De redactie van SZH was natuurlijk benieuwd of er in deze uitgave nieuwe werken van Nederlandse honden- en paardenrassen zouden staan vermeld. Dit is helaas niet het geval en meteen wordt daardoor duidelijk waarom Eerelman niet is opgenomen in de nieuwe editie van Dog painting. Hij schilderde toch voornamelijk buitenlandse rassen, blijkbaar net zo goed als of minder goed dan zijn buitenlandse collega's.

Wel duikt er in dit boek een verrassende weergave van een arrensledenwedstrijd op de Vismarkt in Groningen op en worden alle paardenmarkten en -keuringen (Groningen, Rotterdam en Utrecht) uit zijn oeuvre getoond. De verrassing zit achter in het boek: een afbeelding van Eerelmans visitekaartje met Drentse patrijshond en een schilderij van paarden die bomen uit het bos trekken, waarbij duidelijk te zien is dat het niet gaat om Belgische trekpaarden, maar om inlandse paarden op de Veluwe.

René Zanderink

Otto Eerelman
Harry J. Kraaij
Uitg. Scriptum Publishers, Schiedam, 2012.
Prijs € 29,95